

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quæstio 2. Quæ data potestas Apostolis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

Mat. 23. & eritis odio omnibus propter nomen meum: qui autem perseverauerit usque in finem, hic saluus erit. 23. Cum autem persequerentur vos in ciuitate ista, fugite in aliam. Amen dico vobis, non consummabitis ciuitates Israel, donec veniat filius hominis. 24. Non est discipulus super magistrum, non seruus super dominum suum. 25. Sufficit discipulo, ut sit sicut magister eius: & seruo sicut Dominus eius. Si patrem familias Beelzebub vocauerunt: quanto magis domesticos eius? 26. Ne ergo timueritis eos. Nihil enim est opertum, quod non reuelabitur: & occultum, quod non sciatur. 27. Quod dico vobis in tenebris, dicite in lumine: & quod in aure auditis, pradicite super tecta. 29. Et nolite timere eos, qui occidunt corpus, animam autem non possunt occidere: sed potius time te, qui potest & animam, & corpus perdere in gehennam. 29. Nonne duo passeret assere veniunt: & unus ex illis non cadet super terram sine patre vestro? 30. Vestri autem capilli capitis omnes numerati sunt. 31. Nolite ergo timere: multis passeribus meliores estis vos. 32. Omnis ergo, qui confitebitur me coram hominibus, confitebor & ego cum coram Patre meo, qui in caelis est. 34. Nolite arbitrari, quia pacem venerim mittere in terram: non veni pacem mittere, sed gladium. 35. Veni enim separare hominem aduersus patrem suum & filiam aduersus matrem suam, & virum aduersus socrum suam. 36. & inimici hominis domestici eius. 37. Qui amat patrem, aut matrem plus quam me, non est me dignus, & qui amat filium aut filiam super me, non est me dignus. 38. Et qui non accipit crucem suam, & sequitur me, non est me dignus. 39. Qui inuenit animam suam, perdet illam, & qui perdiderit animam suam propter me, inueniet eam. 40. Qui recipit vos, me recipit: & qui me recipit, recipit eum, qui me misit. 41. Qui recipit prophetam in nomine prophete, mercedem prophete accipiet: & qui recipit iustum in nomine iusti, mercedem iusti accipiet. 42. Et quicumque potum dederit uni ex minimis istius calicem aqua frigida tantum in nomine discipuli. Amen dico vobis, non perdet mercedem suam.

IN CAPVT DECIMVM

ARGVMENTVM.

Concitata iam apud plerosque opinione de aduentu Messiae, omniumque animis erectis, Apostolos paulo ante vocatos, instructosque & miraculorum potestate donatos quaque versum dimittit, ut plures ad salutem aduocentur. Nomina autem duodecim Apostolorum recenset, potestatem datam explicat. Deinde praecepta proponit. Ne alienigenas doceant, pacem offerant illis, quos accedunt, si reiciantur, puluerem pedum excutiant. Persecutiones praedicat, Perseuerantiam illis commendat, sollicitos de vita esse verat, fugam suadet, timere prohibet, eos Deo curae ostendit, Liberam confessionem exigit, dissidia secutura ostendit, omnia Deo postponenda, & suam cuique crucem ferendam monet. Denique asserit meriti magni esse recipere Apostolos: Cum vero paulo ante monuerit, ut rogaressent Dominum messis, quo mitteret in messem operarios, id nunc ipse sponte facit, ut ostendat se dominum messis esse, & humanae salutis benignum curatorem.

Prior pars capituli usque ad v. 16. pertinet ad titulum in fine c. 9. positum apud Syros. Quae sequitur ad versum 34, usque legebantur in commemoratione martyrum. Inde ad finem lectionis defunctorum.

VERSVS I.

*Et conuocatis duodecim discipulis
suis dedit illis potestatem spirituum
immundorum ut eicerent eos, &
curarent omnem languorem, &
omnem infirmitatem.*

QUESTIO I.

Quomodo duodecim Apostolos elegit?

Marcus ait, ascendisse in montem, & vocasse ad se, quos voluit ipse: & venerunt ad eum. & fecit ut essent duodecim cum illo. & Marc. 6. 7. Misit binos. Apud Lucam 6. 13. cum in montem ascendens pernoctasset in oratione Dei, cum dies factus esset, vocauit discipulos suos: & elegit duodecim ex ipsis, quos & Apostolos nominauit. quos Luc. 9. 1. mittit, postea designauit alios 70. & misit binos.

S. 2. Duodecim misit, nec causa magnopere querenda: quia in omni numero quæri posset, quia tamen duodecim tribus, & duodecim Patriarchae cau-

sa rationabilis, & mysterio consentanea est. Signabant Apostolos duodecim bones mare aeneum portantes, 3. Reg. 7. 25. Portae duodecim, Ezechielis 48. 31. Panes propositionis duodecim, Exod. 25. 30. Lapidis duodecim in Iordanem positi, & in ornamento sacerdotis summi: multoque clarius impletum ostendit ciuitas Dei in Apocalypsi.

QUESTIO II.

Que data potestas Apostolis?

S. 1. Edite eis potestatem spirituum immundorum, hoc est κατὰ τὸν πνεύματων, contra Spiritus. Lucas ait δύναμιν καὶ ἐξουσίαν πνεύματων καὶ δαιμονίων. Syrus quoque particula ܥܕܝܬܐ in quibusdam Graecis est κατὰ.

Hilarius potestatem datam demoniorum eijs dicitur: Immunda erant moribus, incitatione ad immunditiam loca immunda amant. Hier. de filio prodigo, Aug. de vita beata. Victor. Antioch. in Marc. 1. 23.

Hinc apparet Apostolos ita missos esse, non ut timendi populis essent, sed ut benefici & grati, tyrannide demoniorum, & morborum difficultatibus liberarent omnes. Nulli etiam improbo nocerent. Necesse erat homines rudes ad impios, versutosque cum potestate

DAMIS GUTT
113
Evangeli
CVI
18

Miracula necessaria. potestate miraculorum mitti; non enim fidem alio modo conciliare possent. Itaque & Moyses, alique sunt potestate signorum instructi.

§. 3. Bullingerus iam concionatoribus concessum ait, ut *demonibus ex animis pellant, & animorum morbos sanent.* Haud recte sane; si enim nouam doctrinam, & quidem contrariam adferant, miraculorum opus est conflagratione. Itaque inepre Piscator, nullo iure à suis postulari putat *miracula, cum doctrina eorum à Christo, & Apostolis abunde sit miraculis confirmata.* Nam præterquam quod omnes Sectarij id mafferunt, de tā diuersa doctrina, constat nouitatem inductam in veterem doctrinam: cum enim nemo hæcenus eam Apostolorū dictorum sententiam esse iudicari, necesse est, ut aliquo signo probent veram esse. Nempe in Eucharistia Christus dixit esse corpus suum & sanguinem; illi figuram aiunt esse. Miraculo Christus vel Apostoli confirmarunt, corpus Christi non figuram corporis Christi, nulli nisi pauculi hæretici id crediderunt. Nunc ut hoc nouum, à Christo & Apostolis non dictum credam, miraculum requiro.

Cum igitur nouitas suspecta sit, opus est miraculis. Maiore se iure Apostoli tueri sine miraculis poterant, cum non multa alia illi, quam quæ prophetæ dixerant, docuerint. Nam ipsi aduersarij aiunt, Christum nihil nisi ex Prophetis docuisse. Interdum septuaginta Apostoli appellantur ab Irenæo & Tertulliano, alijque: verum hic de Apostolis proprie dictis agitur, qui etiam miraculis clauerunt. Si igitur sibi fidunt, vel in muliere *μαρτυρίαν*, vel in viro *ἀδελφείαν*, aut quodcunque morbi genus curent, & nouitatem aliquod testimonium adferant, ne iure damnetur.

§. 4. Potestatem befarium diuidit, in eam, qua immundi Spiritus pelluntur, & eam, qua morbi & infirmitates depelluntur, utraque magna; & tum admodum noua.

§. 5. Spiritus substantiæ immateriales, simplices intelligentiæ, naturā mundissimā, malitiā vero, & peccato penitus immundi. Describuntur ab Hieron. *ad Damasum de filio prodigo.* Augustino de *vita beata, dist. di. secunda.* Spiritus vero est celer, vehemens, fortis, Qualis i. Regum. 16. & 3. Reg. 22. Act. 19. Apocal. 23. Luc. 3. describitur. Immundus sua concientia, quodque ad mala impellat. Satan dicitur cum aperte se Deo, & conatibus piorum opponit: diabolus cum astu, fraude, calliditate aduersatur. Ita Arias Montanus libro de arcano sermone, seu Ioseph. Porro quod etiam Tostanus Calvinianus, & David Chytræus Lutheranus, negant sibi opus esse miraculis, quod nouam doctrinam non adferant, sed eam quæ ab Apostolis allata, & probata est, improbè faciunt; nam eodem modo dicere & illi poterant, se à Prophetis prædicta, non autem noua adferre. Verum eorum noua fuisse non dubito, & consentit Calvinus l. 4. c. 3. §. 5.

Apostoli noua quædam docuerunt. [Tamen enim, ait, ex ratione & etymo verbi rite Apostoli possunt vocari omnes ministri Ecclesiastici, quia à Domino omnes mittuntur, eiusque sunt nuntij: quia tamen magni referebat, certam haberi de eorum missione noticiam, qui rem nouam & inauditam afferrent, duodecim illos (quorum numero postea accessit Paulus) peculiari titulo ante alios insigniti oportuit.]

Sanandi potestate donantur. §. 6. Omnem infirmitatem, Græcis *νόσος* & *μαλακία* appellat; Etenim quia nulla doctrinæ, & potentia commendatione insignes erant Apostoli, noua etiam adferrent; oportere baptizari, iam aduenisse regnum cælorum, fidem legationi fecerunt operibus admirabilibus, non tamen eis, quæ ostentationem haberent, aut terrorem incuterent, sed

quæ Euangelio gratiæ essent consentanea, quibus homines adiunuerentur. Non est tamen negandum eos quoque alia potestate præditos, quæ impios contumacesque interdum punirent. Ea tamen vbi non videntur eo tempore. Nam postea demum Petrus Ananiam & Sapphiram occidit, Paulus fornicarium satana tradidit in interitum carnis.

Quod in hoc versu nonnulli legunt *κατὰ πνεύματος*, vnius libri auctoritate firmat Lucas Burgenis, sed subintelligendum non legendum monet, apud Lucam est *ἐν*, ut dixi. Quod itidem quædam exemplaria habent *πνεύματι μακαρίαν ἐν τῷ λαῷ*, non est huius loci, sed ex c. 4. 23. translatum huc est.

QVÆSTIO III.

An non sint alij audiendi, quam à Christo missi?

§. 1. Nisigne argumentum Tertullianus l. de præscriptionibus aduersus hæreses ex hac missione concludit. Nemo enim sibi potestatem sumit, nisi ordinaria, vel extraordinaria potestate missus; cum nemo sibi ipse det potestatem. Sed Tertullian. auidere iuvat, omnis enim hæresis pudentia primordia & flagitijs & impostura sortita est, ex se orta.

Omnne genus ad originem suam censetas, necesse est. Itaque tot ac tanta Ecclesia, vna est illa ab Apostolis prima, ex qua omnes. Sic omnes prima, & omnes Apostolica, dum vnam omnes probant vnitatem. Communicatio pacis & appellatio fraternitatis, & conuersatio Hospitalitatis, quæ ratione non aliaratio regit, quam eiusdem Sacramenti vna traditio. Hanc igitur dirigimus præscriptionem. Si Dominus Iesus Christus Apostolos misit ad prædicandum, alios non esse recipiendos prædicatores, quam quos Christus insinuit, quia dicitur nec alius patrem nouit nisi filius, & cui filius reuelauit, nec alijs videtur reuelasse filius, quam Apostolis, quos misit ad prædicandum, utique quod illis reuelauit. Quod autem prædicauerint, id est, quid illis Christus reuelauerit; & hic præscribam non aliter probari debere, nisi per eandem ecclesiam, quas ipsi Apostoli condiderunt, ipsi eis prædicando, tam vna, (quod aiunt) voce, quam per epistolam postea. Si hæc ita sunt, constat proinde omnem doctrinam quæ cum illis Ecclesiis Apostolicis matricibus, & originalibus fidei conspiret, veritatem reputandam, id sine dubio tenentem, quod Ecclesia ab Apostolis, illi, Apostoli à Christo, Christus à Deo suscepit: reliquam vero omnem doctrinam de mendacio prædicandam, quæ sapiat contra veritatem Ecclesiarum, & Apostolorum, & Christi.

Merito igitur Quintinus Tertulliani interpretes eos non iudicat Christianos, qui aliter sentiunt. Eadem mens est Irenæi l. 3. contra hæreses. c. 3.

§. 2. Salutis igitur fundamentum est, missio Euangelizantium, fidem præstuat legatus, si audiri desiderat. Non credimus legatos Dei, nisi se missos edoceant. Ordinariam missionem nullam habent. Nouam & extraordinariam signis probare oportet. Respondet Pareus ad Roman. cap. 10. f. 1. dubio 11. Ordinem esse eum, ut pastores eligantur, vocentur, & mittantur à Presbyterio Ecclesiæ. Ab hoc autem nostri præcones eliguntur & vocantur. Legitimè igitur.

Hoc recentiores utcumque dicere, & impiam presumptionem palliare possunt: veteris enim Ecclesiæ quadam imitatione ludibria missionum exerceant. Non tamen Zwinglij, Caluini, aliorumque factilegia illo sipario contegi possunt. Non enim erat Presbyterium hominum profanorum, non conspiratio consistorialis, quæ illi mitterentur, primum illi proruperunt, plebes abduxerunt, & secessionem facta alios mittere cœperunt, nulla